ДЗЯННІЦА

Вестка Беларускага Нацыянальнага Камісарыяту.

Асобны № каштуя усюды 35 кап.

№ 6

ВАРУНКІ ПЕРЭДПЛАТЫ:

	На 12 мес.	На 9 мес.	На 6 мес.	На 4 мес.	На 3 мес.	На 2 мес.	На 1 мес.
У Расеі	15р.—к.	11р.50к.	8р.—к.	5р.20к.	3р.90к.	2р.60к	1р.30к.
За граніцу	20р.—к.	18р.—к.	12р.—к.	8р.70к.	6р.—к.	4р.—к.	3р.—к.

Калі выпісваяцца разам некулькі №№, та робіцца уступка на 20%.

Перамена адрыса каштуя 40 кап.

Масква, 1918 г. 6 Апрэля. Выходзіць ня меньш чатырох разоу у месяц. І-й год выданьня.

АДЧЫНЕНА ПЕРЭДПЛАТА

на усе тэрміны году 1918 на едзіную у Расеі штотыдніовную беларускую газэту

„ДЗЯННІЦА"

Вестка Беларускага Нацыянальнага Камісарыяту.

Радакцыя і адміністрацыя знайходзяцца: **Масква, Паварская, 52.**

Радактары: **Д. Жылуновіч і І. Петровіч.**

Выдавец: **Беларускі Нацыянал Камісарыят.**

Перэдплата прымаяцца і у Пецярбурзі: **Баскау, 22, кв. 16. Атдзел Беларускага Нацыянальнага Камісарыяту:** і Пецяргоуская шаша, д. 80, кв. 71, кватэра **Беларускай Сацыялістычнай-Дэмакрацкай Работнічай Партыі.**

Ад Беларускага Нацыянальнага Камісарыяту.

У Петроградзі астауся атдзел Бел. Нац. Камісарыяту са сталамі: бежэнскім, статистичным і культурна-асьветным. Камісарам назначан гэтаго атдзелу тав. І. ЛАГУНЪ.

Адрес атдзелу: Петроград, 22, кв, 16.

Юридическій Отдѣлъ Бѣлорусскаго Національнаго Комиссаріата,

имѣя въ виду кодифицировать всѣ матеріалы по обычному праву Бѣлоруссіи, обращается ко всѣмъ организаціямъ и учрежденіямъ, а также и къ частнымъ лицамъ съ просьбой представить таковые матеріалы въ постоянное, либо временное, распоряженіе Отдѣла.

Расходы, связанные съ пересылкой и доставкой, могутъ быть возмѣщены.

Юридическій Отдѣлъ Бѣлор. Націон. Ком.

(Москва, Поварская, 52.)

ОТЪ ЮРИДИЧЕСКАГО ОТДѢЛА БѢЛОРУССКАГО НАЦІОНАЛЬНАГО КОМИССАРІАТА.

При Юридическомъ Отдѣлѣ Бѣлорусскаго Національнаго Комиссаріата бѣлорусскому населенію **даются справки** по всѣмъ **вопросамъ юридическаго характера.** Консультація **отъ 12 до 2 час. дня ежедневно,** кромѣ дней неприсутственныхъ.

Юридическій Отдѣлъ Б. Н. К.

Юридическій Отдѣлъ Бѣлорусскаго Національнаго Комиссаріата,

въ цѣляхъ наиболѣе точной регистраціи, предлагаетъ всѣмъ БѢЛОРУССКИМЪ ОРГАНИЗАЦІЯМЪ культурно-просвѣтительнаго, научнаго, политическаго и т. п. характера заявить письменно о своемъ существованіи, приложивъ при этомъ свой уставъ, либо краткое описаніе своей дѣятельности.

Всѣ свѣдѣнія подобнаго рода направлять по адресу Бѣлорусскаго Національнаго Комиссаріата: Москва, Поварская ул., д. 52, телефонъ 185-51.

Юридическій Отдѣлъ Бѣлорусскаго Націон. Комиссаріата.

Павядамленьне ад Беларускага Нацыянальнага Камісарыяту.

У горадзі Вітэбску адчыніуся атдзел Камісарыяту. Камісарам гэтаго атдзелу назначаны с. Марціноускі А. И. Камісарыят знайходіцца пры губэрскім акцызнум прауленьній. Па усім Беларускім мейсцовым справам радзім звертацца туды.

АД РЭДАКЦЫІ.

У Петраградзі «Дзянніца»—Вестка Беларускага Нацыянальнага Камісарыяту прадаецца вось у якіх мейсцах: Атдзел Каміссарыяту па справам Беларусау (Баскау, 22, кв. 16); Нарауская арганізацыя Беларускай Сацыял-Дэмакрацкай Работнічай Партыі (Пецяргохская шаша, д. 80, кв. 71); «Украинскі Базар», Пец. Бок, Вялікі прашп., д. 3); Неускі у газотчыка при касцелу св. Катарынэ; Базылеу Вострау, рох Вялікаго і 10 ліні.

З,езд Саветау Заходнага краю.

(Тэляграма з Смаленску ад прэзідіума Краявога Выпауняючаго Камітэту Саветау заходнаго краю).

Выпауняючы Камітэт Заходнага краю склікае на 10 апреля 1918 л. другі З,езд Саветау Заходнага краю, на якім павінны злучыцца прэдстаунікі: Магілеушчыны, Вітэбшчыны, Міншчыны і Смаленшчыны.

Пытаньня з,езду вось якія:

1. Бягучы час.

2. Павядамленьне аб працы Краявого Выпауняючага Камітэту.

3. Павядамленьне прэдстауніка Савета Народных Камісарау.

4. Аб пашырэньні краю.

5. Арганізацыя чырвонае арміі.

6. Выбары і бягучыя справы.

Усе Саветы павінны прыслаць дэлегатау па вось якому ліку: адзін дэлегат на 5.000 чалавек; нявялікія Саветы злучаюцца дзеля пасылкі дэлегата; Саветы, якія маюць за сабою менш 5.000 чалавек, могуць паслаць аднаго дэлегата з дарадчым голасам.

Дэлегаты павінны прыехаць ня пазней 9 апрэля угор. Смаленск. Усе дэлегаты павінны мець пры сабе залежашчыя засвятчэньня ад. Саветау.

Варункі перэдплаты.

На год	15 р. —
„ паугода. . . .	8 р. —
„ тры месяцы . .	3 р. 90 к.
„ адзін месяц . .	1 р. 30 к.
За граніцу на год .	20 р. —
Перамена адрысу . .	— 40 к.

Рукапісы, якія прысылаюцца ля друку, павінны быць чытэльна напісаны на одным боку паперы.

Няпрынятыя рукапісы звертаюцца аутарам, калі ля перасылкі будзя прыслана марка. Малыя рукапісы ня варочаюцца зусім

Радактар прымая од 11 да 5 гад.

Радакцыя і адміністрацыя: Масква, Паварская, 52, тял. 1-85-51.

Прадаюцца камплекты «Дзянніцы» на прыгожуй паперы. Цана двайная. Лік камплектау зусім малы.

У «Дзянніцы» прымаюцца ля друку абвестки па восьякой цане: на першуй страніцы,

за радок.	1 р. 50 к.
на 4 страницы	— 85 к.
Шуканьня працы два радкі на 4 страніцы. . . .	— 40 к

З Смаленску перадаюць па тэлеграфу ад 2 апрэля:

Пэчалася і ідзе сваім парадкам узбудоуля парушаных нямецкім наступам Саветау Работнічых і Салдацкіх Дэпутатау. Усе паветавыя Саветы Магілеушчыны і Вітэбшчыны ізноу гаруду́юць. Сягоднячы адчыніуся губэрскі з,езд у Мсціслаулі, на якім будзя абрахоувацца пытаньне аб узбудоулі Магілеускаго губэрскаго Выпауняючаго Камітэту.

Масква, 6 Апрэля.

Там, на Заходнюм хронці, пошля доугаго спакою узгарэлася, ізноу страшэнная бойня. Ізноу кінуты на рэзню з аднаго і другога боку соткі тысячау і мільёны працоунаго народу, ня пасьпеушаго ачухацца ад таго дурману, якім яны апояны буржуазеяй. Грымяць вагромністыя гарматы, тысячамі губяцца людзі за німа нішто, с пакораю ідучыя адны на другіх за інтэрасы буржуазеі, грашаунікоу і розных паноу.

Барацьба кіпіць. І вясёлая сьвята спрауляецца пад гэту бойню з далеку ад хронту. Апояная цемраю працоунаго народу, буржуазея пануя на славу.

Але мусь не надауга яе сьвята. С кожным грукатам гармат болій і болій рушыцца той хундамэнт, на якім збудавана іх панства. І чымсь гатрэй развернецца вайна-тым шырэй і глыбей буд-

зя размах ідучаго наростваючаго паустаньня працоунаго люду. Хай жа весяляцца яны—скора прыдзецца заплакаць. Тыя ружжа і гарматы, якія знішчаюць працоуны люд, горламі сваімі могуць хутка павернуцца у другі бок. І мы верым, што гэта будзя ужэ скора.

На трэйцюм з'езду Радау Работнічых, Селянскіх і Салдацкіх Дапутатау ягомасць Мартау трымау прадмову, у якой сказау вось якія „знатныя“ словы: „Парыжаская Камунна пражыла семдзісят два дні, бальшавікі ж прапанавалі ужэ некулькі дзен боляй. Ці многа яшчэ ім трапіцца пражыць, я сумлеваюся. Мне здаецца, што чацьверты з'езд можа адбыцца ужэ пры другой уласці.

Мартау казау гэта, як прэдстаунік сацыял-згодчыкау меньшавікоу, але ен адбіу сваімі славамі ня толькі жаданьне свaей партыі, а і усе пахаценьня буржуазеі, контарравалюцыянэрау і усіх ворагау работніча-селянскай равалюцыі ды яе завaеу. З самаго пачатку панаваньня у Расеі працоунаго люду, ягамосці Мартавы і хэура узялі на сябе працу нападку і штурмаваньня Радавай уласці, апіраючыся на падтрыманьня буржуазеі.

І самая большая іх хаценьня—гэта як-кольвек сапхнуць гэту уласць. Але надзеі і вера іх адказвая ім. Жыцьце складаяцца гэтак, што ім німа мейсца у ем. Вось прайшло ужэ боляй двух месяцау с таго момэнту, калі былі выказаны гэты „знатныя“—словы і мы бачым, што нічога к горшаму ня змянілася. Адбыуся і чацьверты, многалюдны з'езд Радау і ня еп быу толькі каб воражы сучаснаму парадку, каб падцяу яго хоць малавеля, а, на адварот, замацавау яго сваім аутарытэтам, і палітыку правіцельства, залежнага ворагам працоунаго народу, адабрыу. Вось палажэньня яго с кожным часам закрэпляяцца самім жыцьцем. Грамады контарравалюцанэрау на Доні і у Сыбіру разбіты і знішчожаны, а усе новые патугі іх у сяродку і па глухім кутком падсякаюцца у корані. Прауда, у савецкае уласці усякіх варагоу яшчэ пропасць і шмат патрабуяцца часу і працы, пакуль з'імі удасца рашчытацца і звясці з сьвету. Ня гэтак страшны цяпер контарравалюцанэры, як многа шкоды прынося эканамічны нелад у гасударсцві-распубліцы, разстрой чугунак, недахват апраткі і адзежы, узрост безрабоцьця і боляй усяго—неяснасць у замірэньню з немцамі і ін. Гэта тая яда, якою кормяцца усякія варагі працоунаго люду і што стараюцца скарыстаць ля падрыву яе.

Але і з гэтаго боку цяпер німа набяспекі. Вядома, дзеля гэтаго шмат будзя патрэбна выдажыць працы, шмат прыдзяцца знайсці сілау ля творчасці адбудаваньня. Толькі абмежваючыя нас варункі жыцьця яскрава гаворяць за тоя, што у працоунаго народу дастачыць на гэта і сіл, і уменьня. А маючы гэткія узгляды на будучыну, зусім ня трэ сумлевацца ні учым. Працоуны народ досі ясна зразумеу усе выкрутасы жыцьця і калі павернуу за радамі, та ужэ ня схіліць у бок. Ен праканауся ужэ у ваусіх сваіх, так званых ахауніках і абараніцелях. Добра даліся яму у знак, як паны-буржуазея, гэтак і сацыялісты-згодчыкі усякаго коляру, кіруючы даугі час Расеяй. Работнік і селянін ясна зразумелі, што ужэ годзі валадаць імі розным апекунам і ахавайцам. Што яго, як гаспадара жыцьця, яго стварыцеля, нельга апекаць, а, наадварот, гэту апеку шчэ ен можа даць другім. А, зразумеуны гэта, цяпер усюдах прыхільна сустракаяцца уласць радау, як уласць самога народу.

І вось, гэта дужа добра разумеюць ягомосці Мартавы і іх сябры і вельмі млосна становіцца ім. Толькі, бязмоцныя, яны і могуць гаварыць ды верыць і гэтым усцішацца. Хай жа гаворуць-колькі улезя: гаварыць-не баліць. Рабіць цяпер ім нечаго-бо увесь працоуны люд адхіліуся ад іх і абаперціся не накаго. Радавая уласць абмацавалася крэпка так, што ні словы, ні дзелы ей ніякія ня шкодзюць.

Хай жа жыве радавая уласць!

Да мамэнту.

Ужэ чатэры годы бяз малога мы жывём пад важкаю сякераю вайны. Яна змучыла нашу душу і цела, змарыла усе нашы сілы; жыцьцё стало апастылым і ня цікавым... Зморапы працоуны люд, скінууши уласьць тых, хто учыніу і цягнуу гэтую вайну, ясна сказау што ваяваць больш ён ня хоча. Цяперашняя правіцяльства працоунаго народу пачало перамовы аб замірэньні. Яно зробляна, хуч і пры натта кепскіх варунках дзеля рэвалюцыйнае Расеі. Гэрманія і яе хаурусьнікі, бачучы, што расейскі народ ня хоча ваяваць, прымусілі яго атрымаць такое замірэньне, якое шмат шкодзіла рэвалюцыі у Расеі і другіх землях. Бяз парады аб варунках замірэньня расейская дэлегацыя падпісала згоду. Але-ж ня глядзючы на тое, што згода аб замірэньні падпісана і замацована на нязвычайнум З'ездзя Саветау у Маскве, вайна сусім яшчэ ня скончылася. Кожны дзень прыходзяць весткі аб тым, што та тут, та там бываюць бойкі паміж нямецкіх, гайдамацкіх і польскіх вайскоу з аднаго боку і расейскімі савецкімі—з другога. Выходзіць вось як: замірэньне зроблена, а вайна цягнецца.

Гэтае палажэньне стае ясным кажнаму, калі успомніць тыя мэты, дзеля якіх вядзе вайну Гэрманя. Мэты-ж вось якія: 1) Уцягнуць у круг свае палітыкі пабольш зямель, куды-б можна было вывозіць на рынак нямецкія тавары, 2) захапіць пад свае валадарства гэты землі, каб мець куды высяляць свой народ, якому цесна жыць у Гэрмані. З гэтымі мэтамі, пасля таго, як у Расеі учынілася рэвалюцыя і расейскі працоунік і селянін адцураліся ад вайны, нямецкі імпэріалізм увідзеу, што ён можа легка нажыцца каля Расеі. Тым часам, як цягнулася зацішшэ і пачаліся перамовы аб замірэньні, нямецкія войска рушыліся па нашы гарады і вёскі, якіх ужэ ніхто ня абараняу. З гэтымі нямецкімі вайскамі злучыліся адцураушыяся ад народу украінскія, польскія і беларускія буржуі, каторыя пад мэтай атлучэньня ад Расеі, пачалі вясці барацьбу з савецкімі вайскамі. Німа ніякаго сумненьня, што у сэпаратызмі падтрымоувала іх Гэрманія, якой было лягчэй саладаць з раздзелянаю на часткі Расеяй. Як-бы пад мэтай даравадь і забяспечыць самавітасць ускраін Рассеі, немцы забралі землю на усход ад Днялра.

Асабліва у важкум палажэньні знаходзіцца цяпер наша Беларусь. Яна разадрана на часткі; някаторыя з іх трэбуя сабе Польшч, другія хоча затрымаць за сабою Гэрманія. Усюды на Беларусі шляюцца немцы, палякі, якія кіруюць цяпер ею, грабяць у селян усё іх дабро, ізноу гоняць іх пад уласьць абіраццаляу і паноу. Замест слабоды і сацыяльнаго устрою вертаюцца парадкі, якія былі да рэвалюцыі. Дык вось якія мэты апошняго нямецкаго наступу: ім трэба падтрымаць паноу і атабраць дзеля сябе харчу. Першае ня мае ніякаго стасунку з тым палітычным палажэньням, якое зрабілася у Расеі праз рэвалюцыю; апошняе вядзе к аб'ядняньню народу. Змірыцца с такімі варункамі Расея ня можа, бо гэта было-б адцураньням ад тых лёзунгау, якія вырабіла расейская равалюцыя. Паваротy к ...тэту, што нелiёс было, ...

Да Музы.

Першы раз ты ка мне
На яву, а ня усне,
Уся у чырвоным агне
Прадвусходніх нябес
Прышла з зовам сваім
І сказала мне: „Йдзі
Ты на бой і вядзі
За сабою другіх.
Нехай у жылах тваіх
Кроу, як промін, гарыць,
Хай заве, хай маніць
Шчаснай долі прамень.
Поуны бурных хацень.
Ты вядзі за сабой.
Хто зварочвая у бок
Няуверанbl крок,
І пугліва назад
Свой кідая пагляд.
Буць барэц, буць прарок;
Ясны свет—а дзе змрок;
Дзе спакой—нудны сон—
Малады гучны звон.
Дзе жыве хоць адзін
Долі чорнае сын—
Праляці, прагудзі
І у стамленуй грудзі
Прагнасць к біцьве узбудзі
І скажы ім: „Ужэ час!“
І я ураз быу гатоу—
Каго змог—таго вэу.
Сілу, гарт падлівау
У спугных душу і звау
На той бой, на сьвяты,
Дзе уміралі браты
За дабро, за любоу
На спярпеушай зямлі:
Дзе руччамі лілі
Яны братнюю кроу...
Я быу твой ды с табой
Сваім сэрцам й душой,
Усей істотай сваёй.
Ва мне полым пя тух,
Што стываючы дух
Мой цяпліла ты ім!
Я рабом быу тваім
І слугою людзей.
За ужываньня ідзей,
За дабро, за любоу
Нёс у ахвяру я кроу
Маладого жыцьця...
У вагню пачуцьця
Сваю душу я нёс!
Што мне быу уласны лёс,
Што мне вільгатнасць слёз,
Што беда мне была—
Я ішоу—ты вела!..
Але стухлі агні
І яскравыя дні
З'імі стухлі вагнём.
Люд забыу аба усём,
Люд барбу занядбау,
І сном цяшкім драмау
Зваяваны барэц.
Калюшковы вянец
Яго голау убірау.
Вось і я задрамау,
Вясці бойкі ня мог...
Збіты ворагам злёг
Я на кнеі цьвярдой
Сярод цемры густой
Дзікай ночы, й прыснуу,
Сон, як цмок агарнуу
І час доугі марыу.
У жыцьцю вяу я—ня жыу
Зваяваным у барбе...
І ня бачыу цябе
Ды не знау, дзе ты есць...
Як раптоуна ты звесць
Падаслала ка мне,
Праказаушы: „Усне
Ты чакай зноу мяне:
Я прыду, я прыду
І к табе прывяду
Адляцеушы той гарт.
І ты станяш зноу варт
Быць служакам людкім,
Каб істненьням сваім
Ім служыць“
Я стау рад, што мне жыць
Зноу падыдзя чарга.
І цябе, як мага
З няцярпеньням чакау
І шукау, і гукау.
І вось зноу ты пры...
У намечаны час
Да мяне другі раз
І з сабой прынясла
У дзіунум бліку светла
Духу гарт, сэрца пыл—
Шмат аднoуляных сіл.
І чароуным агнём
Па істненью маём
Няпрыкметна прайшла.
Ды у мертвачуй цішы
Ты за струны душы
Захапіла рукой—
Іх навёушы на строй.
Вось барджэй у гэты міг
Зык пачууся ад іх.
І то оттук табе,
Што гатоу я к барбе
Мае сэрца дало—
Яно у грудзях жыло!
Яго вораг ня збіу.
Гэты отгук, як меч
Змог уміг перасеч
Падауляючы гнёт,
Што дагэтуль таміу.
Ён бадрыу і будзіу:
„Уставай! Час прабіу
Зноу з гарачай душой
Йці паспехам на бой,
Цягнуць даляй вайну.
Глянь! Тваю старану
Вораг знішчыць у жыцьці—
Німа змогі прайсці
Ей да яснай зары.
Будзь агнём і гары
У пяжкі момэнт ля ёй.
Буць заранкай—гвяздой
Па дарозі цяшкой
К атрадзеньню яе.
Нехай сілы твае
На ахвяру пайдуць
Ля краіны свае...
Ня давай ім спачнуць
Й на квадраняц адзін.
Свайго краю ты сын,
Яго волі дзіця.
Ня жалуй жа жыцьця
Дзеля шчасця братоу—
Буць заусюды гатоу
Ім пайсці паслужыць.
Родны край хоча жыць
Жыцьцём вольным святым,
А не спаць залатым
Не абуджаным сном!
Буць зарой, буць вагнём!
Вось забыушы бяду
Я дарогай іду,
Што намеціла ты.
І з сабою нясу
Я святую расу,
Што паіла ты ёй
Мае сэрца, мой дух.
Хай пануя наукруг
Цемра ночы глухой,
І кажаны пяюць
Праз нязмерлую смуць
Ня прапаушай бяды,—
Я іду малады,
Поуны гарту і сіл...
Ва мне іскрыцца пыл
Веры цвёрдай, святой,
Што агнёвай ракой
Забурліцца жыцьцё
У маём краю радном,
І у цёку сваем
Варажэбная усё
Змыя раптам нашчэнт.
Веру я у той мамэнт,
Веру крэпка і жду
Ды на стрэчу іду!“
Ты два разы ка мне,
На яву і у сне,
Прылятала з высі!
Прылятай жа што раз
У табой выбраны час,
І з сабою нясі
Нястухнаны агонь
Векавой барацьбы.
Я пачасту жадзёп
Яго чарау сьвятых.
Родам, Муза, я с тых,
Чые ім'я—рабы,
Каму сцешка барьбы
Ня праходна ва век.
Муза сіл баявых,
Я у цяпётах тваіх!

Ц. Гартны.

Канцылярыя Беларускаго Нацыянальнаго Камісарыяту (Масква, Паварская. 52) адчыняна што дня, апроч сьвят ад 11 да 4 гад.

Таварышы работнікі і селяне!

Пішэця усе аб усім, дзе што робіцца у вас на заводах і хвабрыках, па мястэчках і гарадох. Паведамляйця аб равалюцыйным руху, аб забастоуках, аб працы валасных камітэтау.

Хай «ДЗЯННІЦА» будзя вашай газэтай. Шырця яе між працоуным людам, збірайця перэдплату.

Чытайця самі і давайця знаіомым.

быць. Ці-ж ізноу прыдзяцца нам ліць свой пот на панскуй зямлі, ці-ж ізноу нам трэба трусіцца перадураднікам і прыставам? Не, пад паншчыну і паліцыю мы ня пойдзям ніколі.

Як-жа мы зможам абараніць сваю слабоду і землю? Ня інакшай як праз барацьбу з нямецкімі, польскімі і беларускімі грабіцялямі—буржуямі. Але-ж на гэта у нас мала свае сілы: трэба ня адлучацца ад расейскаго пралетарыяту і селян, бо інтарэсы у нас з імі роуныя. З імі у святым хауруся мы або дойдзям да сацыялізму, або-ж разам згінам на дарозі. Каб усе-ж такі ня зрабілася апошняе, мы павінны заусягды мець у сэрцы і на думцы тыя вялікія лёзунгі, якія прынясла нам рэвалюцыя і умейсцы з гэтым бяз перэстанку збірацца к ратаваньню сваіх правоу.

Уся важкасць цяперашняго палажэньня зрабілася праз тое, што у трудны момэнт у нас ня было такое арміі, якая змагла-б абараніць працоуны народ. Але-ж ня трэба плакаць па марцвякам; трэба рабіць новае жыцьцё, іншую армію. Чырвоная армія, збудованая на дэмакратычных закладзінах, ніколі ня пакіне народ і заусёды будзя стаяць на абароні яго інтарэсау. Вось па гэтаму усе нашы думкі і павінны быць нарыхтованы к таму, каб хутчэй і лепяй з'арганізаваць гэтую армію. Тым часткам яе, якія будуць сабраны у Беларусі, першым прыдзяцца сустрэцца з ворагам: яны павінны быць лепяй абвучаны і мець усё дзеля вайны.

На апошнім слові скажам, што цяжкія варункі, у якіх знайходзіцца цяпер працоуны народ, ня павінны прыводзіць яго у атчаяньне. Лепшае жыцьцё залежыць ад нас саміх. Калі мы будзям пільна трымаць сваю мэту, шчыра будзям працаваць над ратаваньням слабоды, мець жывую надзею, што наша прауда зайграя як сонейка яснае, то нам ня будуць усцішны ніякія ворагі. Пакуль мы жывём—жыве наша надзея, жыве наша воля з намі.

Немански.

Згода аб напрамку дэмаркацыеннае мяжы ад Украіны да Дняпра.

Зробляна у Воршы 27 марца 1918 л. н. ст. а 17 гадзіні.

Паміж глаунакамандуюшчым нямецкімі вайскамі каля Мінску, прэдстаунікам якога быу капітан гэнэральнаго штабу Шурмэн, і глаунакамандушчым расейскімі вайскамі Заходнаго фронту, прэдстаунікам якога быу прэдсядацяль дэлегацыі с. Селязнёу, зробляна вось якая згода:

1) Замірэньне было зробляна паміж Расеяй і Гэрманіяй 3 марца 1918 л. у Брэсць-Літоуску прэдстаунікамі абедзвіх дзяржау і замацована (ратыфіцырована) 16 марца 1918 л. нязвычайным Усярасейскім З'ездам Саветау Рабочых, Салдацкіх, Селянскіх і Казачьіх Дэпутатау у Маскве. Аб тым, што замірэньне зробляна, будзя апавяшчано усюды у тых мейсцах, дзе гэта дасюль не было зробляна.

2) Дэмаркацыенная мяжа, установляная згодамі 8 і 13 марца гэтаго лета у Воршы камандуюшчым нямецкімі вайскамі каля Воршы і глаунакамадуюшчым расейскімі арміямі Заходнаго фронту, ідзе даляй поудням і усходам вось як: самы усходны злом Дняпра, які мусіць быць на поунач ад мейсца паміж поуначу і усходам ад Гайдаловіч, потым перакрэстам дарог к пауночна-усходнаму боку ад Гайдаловіч да паловы дарогі паміж Гарадцом і Б. Стрэлай. Паудзена—Заходны край: балоты на усход ад Столпні, на рэчцы Чэчэры з поуначы ад Лазава да ухода яе у р. Сож, потым па р. Сож да мейсца на поудзянь ад Навасёлак на р. Сож.

3) Пераз гэтую дэмаркацыенную мяжу ня павінны пераходзіць вайскі праціуных старон. Абедзві стараны мусяць перавясці у свой бок ад дэмаркацыоннае мяжы вайскі, якія маюцца за мяжою з чужога боку, к 3 апрэлю г. л. па нов. ст. к 12 гадзіні дня па нямецкаму ліку, або-ж к 1 гадзіні — па расейскаму.

4) За гэтую мяжу нямецкія вайскі ня павінны дазваляць пераходу польскім вайскам.

5) Гэтая згода прымае сілу мамэнту яе падпісаньня і астанецца у моцы датуль, пакуль яна ня будзя зменяна другім саглашэньням упауномачаных ад камандаваньня вайскамі абедзвіх старон, або-ж прэдстаунікамі вышшае уласьці.

6) Вось гэтая згода, пасля пераглядзеньня кажнаю старанаю, падпісваяцца у дзвёх расейскіх і дзвёх нямецкіх штуках.

Брэсцьскае замірэньне у нямецкім рэйхстазі.

Агэнцкая тэлеграма з Капэнгагэну ад 27 марца г. л. звяшчая, што нямецкі рэйхстаг пахваліу правіцяльства за замірэньне з Расеяй і Украінай. Але-ж пры гэтым дабавляе і пільна трэбуе, каб Расея заплаціла за усе патраты, якія меу праз вайну нямецкі гандаль і майстроуства. Дзеля забязпечэнне гэтае выплаты, рэйхстаг пастанавіу патрэбаваць ад Расеі пад залог жалезных дарог і таможні і устанавіць над імі кантроль.

Ня глядзючы на тое, што прэдстаунік правіцяльства сказау, што кантроль над расейскімі дарогамі і тамажнямі, а гэтакжэ і выплата патрат мусяць быць ня чым іншым, як кантрыбуцыяй, рэйхстаг усе-такі стаіць на сваім і трэбуе кантрыбуцыі з Расеі.

Дык вось якая мэта замірэньня ня толькі у нямецкаго правіцяльства, але і усяго нямецкаго юнкярства, прэдстаулянаго у рейхстазі.

Бачучы, што Расея цяпер ня можа прыпыніць іхняе захапляньне, нямецкія акулы забіраюць ня толькі землю, адымаюць хлеб у народу, але-жі маюць мэту злупіць і грошай, каб спаганіць тое, што яны маглі зрабіць з Расеі за чатэры годы.

І. П.

Жаданьня младатуркау.

Вячэрнія сталічныя газэты ад 30 марца г. л. надрукавалі тэлеграму з Капэнгагі аб тым, што у турэцкім парлямэнці младатуркі запыталі свае правіцяльства, ці пашле яно войска дзеля заваладзенення Крымам.

Вялікі візір на гэта адказау, што зрабіць гэта належыцы тэтрымаць Крым датуль, пакуль там ня установіцца парадак. Па яго словам, акупацыя Крыму, па прымеру Гярманіі у заходных частках Расеі была-б ужо зробляна, але гэтаму перашкаджае тое, што у Крыму німа граніц, якія датыкаліся-б да Турцыі. Але-ж ня глядзючы ні на што, Турцыя павінна на якісь час атрымаць Крым. Прауда, ці не гэтая чутка, але усяго можна чакаць ад паслухмяных парабкоу Гярманіі.

І. П.

ФЭЛЬЯТОН.

Бог памагая.

Прышоу Янка Зрэбны скрамы
Распранууся і палез
Дзесь у шчыліну за траму
З грашмі выняць паралез.
  Стол падставіушы сроць хаты
  Пацягнууся й вадзін мах,
  Паралез, як сам пузаты,
  Ужэ трымау іон у руках.
Вочы ласкава глядзелі,
Сліна капала з губы—
Праз чатэры, бач, нядзелі
Стау капшук яго грубы.
  Далікатна, сцяушы у жмені
  Паралез, каб няураніць,
  Сеу па крэслі шчыльна к сцені
  Й пачау грошы церабіць.
Папаратку іон іх, пільна,
Коляр к коляру паклау
І, зрабіушы гэта, умільна
З жонкай гутарку ушчау.
  „Ну, скажыш, Палута, ласьня
  Не шанцуя гэта нам?
  Багацеям мы штачасьня—
  Аж дзіулюся нат я й сам.
А й пацiхуй, з асцярогай
Падбауляю я, цішком
На усе шчэдна ды убога—
Грыуню к грыуні з шастаком.
  Учора рыба падагнала,
  А сягоньня вось ізноу,
  Што дастау надойчы сала
  Прынясло з пяцьсот рублеу.
Бог нам вышні памагая,
У гэтуй справе з небных высь...
За прыбыткі, дарагая,
Стау больш свечак і маліс.
  Калі гэтак, знай, Палутка,
  Будзя даляй шанцаваць,
  Та буць пэуна, станам хутка
  Свой палац мы будаваць.
Стэпу выдамо за Хліора,
Янку жэнім на дачцэ
Ці Дзямяна, ці Сідора
Рублеу с тысяччу у руццэ.
  Ціж няпрауду я, Палута
  Мо усе гэта гавару“?
  Але жонка Янкі скута
  Была жальбай на твару.
Янка цешыуся вясіолы,
Пляны мулямі крапіу,
А Палуці моркат голау
Трункам ядавым паіу.
  І як толькі Янкі словы
  Данясліся у вушы іой,
  Яна зразу ужэ, гатовы,
  Дала мужу адказ свой.
„Так та так, я знаю, Яне,
Добра усе у нас ідзе,
Але чула я казаньне
Вось якое ад людзей:
  Той, хто людцау абірая
  Праз надплату за тавар,
  Адно імя сабе мая—
  Марадзіор, а ня гандляр.
Вось закон цяпер гавора—
Трэба, Яне, памятаць,
Што сіберна марадзіора
Можа кожны пакараць.

Авадзіон.

Сіое-тое з-заграніцы

У Польшчы.

З Варшавы звяшчаюць, што камандаванне польскімі вайскамі, якія ужо ёсць ці будуць яшчэ сабраны, дасца нямецкаму гэнерал-губэрнатару Варшавы Бэзэлеру.

Бойня на Заходнум Фронця.

Як піша адна хранцуская газэта, немцы ад пачатку наступу да 31 марца згубілі да 400 тыс. чалавек

Цяпер на заходным фронця передышка. З абодвых бакоу лічаць, што каштавала гэтая страшэнная бойня, якое ня бачыу свет. Усцішна чытаць абрыс паліоу, заваляных мярцвякамі, якіх немцы паляць на агні, ня магучы паспець хаваць іх .

Амэрыка і Расея.

Амэрыканская консульства звясціла па тэлеграфу выжшы савет народнае гаспаркі, што амэрыканская правіцяльства згоджваецца пачаць гандлевыя і прамысловыя зносы з Расеяй і пры тых верунках, калі дэкрэт аб зніштажэньні грашовых пазычак астанецца у сілі.

Гапонія і Амэрыка.

Гапоня і Злучаныя Штаты дагаварыліся аб тым, што Гапоня нерадае дзеля патрэб Штатау вялікую частку свайго гандлеваго флоту.

У гэтым можна бачыць тое, што Гапонія усе-такі прымае да рахунку Вільсона паводлук, умяшацяльства у расейскія справы. З другога боку, калі Гапоня атдае частку свайго флоту, та яна ня можа зрабіць праз некулькі часу ваеннаго руху па усходзя.

Гэта падмацоуваецца весткаю аб змене міністрау па іназемным справам. Замест Матоно міністрам ставяць Ушыду, які быу калісьпасланцом у Пяцарбурху і цяпер стаіць на тым каб Гапонія ня мяшалася у расейскія справы-

К Замірэньню з Гэрманіяй.

Буржуйныя панскія дэлегацыі з Прыбалтыцкаго краю і Літвы. як гады, поузаюць перад бэрлінскімі правіцялямі, гаворучы як бы ад народу, гатовыя прадацца сябру Вільгэльму, з якім мяняюцца лісцівымі лістамі

З гэтым ніяк ня стасуецца паведамленьне Гаазе на засяданьні рэйхстагу, як раз аб Ліцьве, дзе селяне і рабочыя марнуюцца пад нямецкім валадарствам, перад якім нават уціск расейскаго жандарма яны лічаць глупствам.

Сяурук, прыехаушы у Бэрлін пасланцом хваліцца няімаверна вялікаю вернасцю Украіны немцам і яшчэ тым, што яна сусім ужо адцуралася ад Расеі.

Разам з гэтым нямецкія газэты з сорамам пішуць, што украінскія селяне ручнымі гарматамі і куляміотамі абараняюць вывозіць яго у Аустра-Гэрманію.

Цантровая рада і яе атдзелы на мейсцох ня ведаюць, што рабіць.

Украіна і Грэманія.

Паміж Украіны і Гэрмані пачыналіся нялады на конт вывозу з Украіны хлеба і усякаго харчу: Гэрманія трэбавала дзеля сябе 85 процантау усіх хлебных запасау Украіны· Але-ж, па весткам з Кіява, дзела пашло гладчэй·

Прэдстаунікі Гэрмані атрымалі прыказ ня так шчыра налягаць і крыху збавіць свае прычэпкі.

У свой чарод, цантровая рада у засяданні 24 марца пастанавіла зрабіць усе, што можна, каб ня адарвацца ад Гэрманіі, бо інакшай згібня і сама рада і самасційная Украіна.

Аб Ліцьве.

Нямецкі канцляр Гэртлінг дапусціу да сябе у Бэрліні у суботу (23 марца) дэлегацыю літоускаго ландагу (нешта як бы парлямэнт).

Дэлегацыя перадала яму пастанову ландагу аб збудаваньні самавітае Літвы, якая уходзіць у хаурус з Гэрманіяй.

Канцляр сказау дэлегацыі, што Вільгэльм глядзіць на гэта цікава і натта рад думцы ландагу і што праз колькі дзіон будзя напісаны асаблівы на гэтаму пытаньню маніхвэст.

Канцляр Гэртлінг ня згадзіуся на прапанову літоускаго ландагу сазваць у Бэрліні „малы кангрэс“ з прэдстаунікау Польшчы, Літвы і украінскіх правіцяльствау дзеля агульнаго рахунку зямельных, палітычных і гаспадарскіх ны-

КЪ СВѢДѢНІЮ БѢЖЕНЦЕВЪ.

Комиссаръ по бѣженскимъ дѣламъ Московской области обращается ко всѣмъ бѣженцамъ съ указаніемъ на необходимость воздержаться пока отъ попытокъ возвратиться на родину, такъ какъ по точнымъ, полученнымъ въ послѣднее время, свѣдѣніямъ нѣмцы никого въ настоящее время черезъ границу не пропускаютъ и бѣженцы, массами скопившіеся въ прифронтовой полосѣ, буквально помираютъ съ голоду.

Комиссаръ Ю. Смольскій.

таньняу, у якіх інтарэсы усіх гэтых зямель сустрачаюцца. Нямецкі канцляр адказау, што іон лічыць лепшым парадзіцца з кажным з іх асобна.

Аб літоускуй самавітасці адна з нямецкіх газэт піша:

„Зараз за Курляндзіяй, нямецкае правіцяльства прызнала самавітасць Літвы, якая будзя падлежна нямецкуй дыхтатуры у ваенным, гаспадарскум і грашоуным датырканьню, тым часам і у выплаце кантрыбуцыі пад відам прытыкання к ваенным патратам. Палітыка нямецкаго правіцяльства нясе замест замірэння назаусегоды пужанне на векі вайною.

Мена ратыфікацыямі.

Па весткамъ ад „Агэнцтва Вольфа“ у Бэрліні, у домі міністэрства іназемных спрау статс-сэкрэтар Бушэ обмяняуся з пасланцом Савецкае уласьці Пятровым, лістамі ратыфіцырованае згоды аб замірэньні, пасля чаго Пятроу выяхау у Маскву.

Нямецкая пазычка дзеля Расеі.

Іоць чутка з Бэрліну, што канцляр вядзе перамовы з нямецкімі грашаунікамі аб пазычцы Расеі аднаго міліярду рублеу пад заклад пауночных жалезных дарог і усяе Сібірскае дарогі. Дзеля гэтаго злучаяцца некулькі банкау, у кірунку якіх стаіць Дойча Банк (нямецкі гасударскі банке).

Нямецка-Румынекае замірэнне.

Паміж Гэрмані і Румыні падпісана замірэньне. Пакуль што згода ня надрукована, але па чуткам Гэрманія, апрыч таго, што, атрымае ад Румыні кавалак зямлі, яна ешчэ забірае сабе усю дабычу нефці (з якое робіцца газа) на 99 гадоу. Што датыркаецца да Бэсарабі, та яса, як здаецца, адыходзіць ад Расеі к Румыні.

Сацыялістычная жыцце Гярмані.

У глаунуй камісія рэйхстагу незалежны соц. Ледэбур уніос вось якое пытанне:

„Імперскаеп раіцяльства павінно постарацца аб аслабаненні Ардагану, Карсу і Батуму ад турэцкіх войскау і аб даравані тутэшаму народу права абараняца гэтыя землі.“

Аб гэтым пытаньні ня захацелі і гаварыць.

Гаазе ад гуртку незалежных сацыялістау запрацівіуся супроціу наступу на Украіні, які мае мэту голаго грабяжу, і трэбувау вярнуц нямецкія войскі з Фінляндзі.

На пытаньне Ледэбура, дзе будзя апошняе мейсца, да якога дайдуць нямецкія войскі на Украіні, памочнік міністра іназемных спрау адказау, што украінская рада хоча мець сваею усходнай ускраінай Крым.

Адна з нямецкіх газэт, гаворачы аб расейска-нямецкім замірэньні, паміж другога піша:

„Нямецкія працоунікі спаганілі-б сябе назайсіогады, калі-б яны згадзіліся падаць свой голас за ваенныя пазычки, паколькі яны павінны быць скарыістаны дзеля удушэньня равалюцi у Расе і Фінляндзі. Калі яны муcяц-быць усамдзелячы сацыял- дэмакратамі, яны ня могуць згадзіцца на нямецка-расейскае замірэньне.“

Ня прыпыняюцца арышты нямецкіх незалежных сацыял-дэмакратау. У Лейпцыгу заарыштованы старшы мейсцоваго камітэту незалежных Ліпінскі, якіх зваяк забастоуцы.

У Аустрыі.

Як звяшчаюць з заграніцы, ва усіой Кроацыі аб яуляна асаднае палажэньне.

Уцяканьне зарміі, праступкі па зрушэньню маетнасці і суспрачаньне уласьцям караюцца сьмерцю.

Мусі быць палажэньне там натта гострая.

З Беларусі.

Боляй месяцу мінула с таго часу, калі немцы адрэзалі траҳа ня усю Беларусь і прылучылі яе да забраных мейсцау. З гэтае пары аб жыцьцю у Беларусі сталі дахадзіць дужа рэдка розные сумлеваючыя у праудзі чуткі. Многія уцекачы, кожны па свойму, і перадаюць аб усім тым, што робіцца „за-граніцаю“, пад нямецкім уладарствам. Каму верыць—німа ведама. Але боляй усяго казаньня схіляяцца к аднаму—гэта к таму, што немцы ня вельмі любяць распускаць сваіх падвласнікау. Гэтак яно па праудзі, і можа быць.

У апошні час газэты шмат прынясли вестак із забранай Беларусі, якія абмулёуваюць у драбязе ушчыняямыя немцамі парадкі. Гэтак, пасуваючыся па Беларусі, яны усюды зніштажалі усе заведзяныя равалюцыяй установы і забіралі уласць у свае рукі. Усюды імі устрояны камендатуры, а жыхарам дано права мець толькі гарацкое і сельскае самаупрауленьня і то у многіх мейсцох збудованая па старому парадку.

У многіх мейсцох дык уладарства аддадзена палякам, дзе апошнія распусцілі думы, як было у г. Нясьвіжы, і назначылі перавыбары з мэтаю, каб у іх папалі боляй багатыя. У Мінску разагналі Беларускую раду, празваушы яе „атшчэпкаю бальшавізма“ і ахвоцяцца за сябрамі яе. Газэты ліваго напрамку пазачынялі, а аставілі розные жоутаго коляру і складу, у якіх ліха ведая якая брахня пішацца аб Расеі, аб радах і аб усім іншым.

Усю яду барджэй жа перапісалі і прыказалі прадаваць па таннуй цане. З-за гэтаго цана на усякія жіццявыя рэчы панізілася, але ненадоуга. Скора яна пачала ізноу паднімацца у гору, бо з рынку усе пачало прападаць. Так сама немцы, пасоуваючыся з Мінску па дарозі к Воршы, выдавалі строгіе прыказы, каб жыхары усе казенная дабро здавалі ім. Напалоханыя—людзі выпауняли гэтыя прыказы і прыносілі усе што мелі. Толькі з прафесыянальнымі хаурусамі немцы ужэ абыходзіліся далікатней і іх ня разганялі, але тыя самі ніклі з-за няймеьня грошай.

Гэтак у горадзі. У весцы навадзімыя парадкі, яшчэ горшыя: гэтак, старыя паны ізноу прыціснулі селян. Усе забраная ад іх селяпамі—варочаяцца і за гэта накладаяцца кара грашыма, якія сыскваюць на карысць памешчыкау. Перадаюць, што горай у тых паветах, якія заняты палякамі: гэтыя вякавыя ворагі беларускаго дэмакратычнаго народу здекуюцца з апошняго горай немцау. Гэтак, зямельныя селянскія камітэты разагнаны, валаснoе земства так сама. Сябрау батрацкіх і селянскіх камітэтау лягіянэры, калі зловяць, дык сякуць розгамі да смерці. Гэта проста вайшло у парадак. Да таго усе гэта дзіка і сіберна, што навэт немцы звярнулі увагу на усе здзекі з селян ката Даубора—Мусніцкаго. Вось які „парадак“ немцау, ля чаго яны, па іх славам, прышлі на Беларусь. Апроч таго, яны знайходзяць многа цікаунаго сабе у тым, каб як боляй сабраць усяго усякаго на конт яды і здавольства. З гэтай мэтай яны стараюцца усе дачыста адабраць ад селян і вывясці да сябе. У забраных мейсцох яны ужэ падчысцілі парадкам і цяпер пачынаюць пробуваць нападаць на вескі, якія ляжаць на гэты боад маркацііонпай лініі, знарушаючы варункі замірэньня. Гэтак, надоячы яны каля Воршы напалі на селян, каб атабраць у іх здавольства, але тыя далі ім адбой. Наагул селяне усюды, як можна, стараюцца нападаць на немцау, шкодзіць ім і навэт зніштожваць іх. Вось парцізанская барацьба на Беларусі ня сціхая, а пашыраяцца, прымаючы арганізацыіонную хворму. Гэта барацьба разліваяцца па усей Беларусі. Так, каля Рачыцы селянскія атрады вядуць доугія бойкі з немцамі, робячы акопы. У аднэй бойцы навэт разбіт быу гурт немцау, ад ячіх атбралі 1000 вінтовач і чатыры куляміоты. У Магілеушчычі селяне вядуць барацьбу з палякамі і у Чаусах аднаму атраду удалося атабраць у лягіянэрау 600 вінтовак.

Адным словам—настаяшчая вайна ушчыняяцца на Беларусі. Замірэньня нібыта і нябыло... Ня выпауняя яго ніхто: самі немцы, як прыкмечана, усюды гатовяцца да далейшае бойкі. Да Вітэбску яны навэт пачалі бліжыцца, мусібыць намерыушыся забраць яго.

— —

Перадаюць, што немцы вольна дазваляюць як туды прыяхджаць, так і выяхджаць атдуль. У сяго толькі яны забараняюць прыяхджаць у раней забраныя мейсцы. Усюды каля хронту залажыліся гэткія агэнты, што перадаюць з Расеі і у Расею пасылкі і пісьма за установляную цану.

— —

Беларускі нацыянальны камітэт (?) запратэставау перад немцамі супроць улучэньня Мінску і Вільны у польская ґасударства.

— —

Атрыманы весткі, што пры уходзі немцау у Мінск іх з прамовамі ад беларускай Рады сустрэлі паны Аляксюк і Скірмунт. Даведаушыся Рада патрабавала, кабяны у друку прадлюдня адмовіліся, што яны ня ат Рады гаварылі—а ат сябе уласна. Аляксюк і Скірмунт аднак адказаліся. Дзіуна, якіх людзей раней прымала у сябе рада.

— —

У Мінску выходзіць на беларускум языку газэта „Беларуская Зямля“, якая злучыла у сабе „Вольную Беларусь“ і віленскі „Гоман“. На расейскум выходзіць таяж „Беларуская Рада“.

Апроч гэтых двух газэт польскія і беларускія чарнасотнікі выдаюць газэту „Бялорускі Шлях“.

— —

Няудаушая вандроука пасланцоу Беларускай Рады да Брэсці у часы, калі там была расейская дэлягацыя, ня сыпыніла іх. Яны яе зрабілі другі раз, пошля заняцьця немцамі Беларусі.

Што і як гаварылі яны у штабі Гофмана—ня ведама, толькі ведама, што з іх слоу дужа „прыемная уражэньня ад немцау“.

Усяго па троху.

У Крымя залажылася распублика. У раду яе выбраны адны бальшавікі.

— —

Гэрманя на запытаньня Расеі, што яна разумея пад тэрытор'яю Украіны, атказала, што да Украіны належаць: Падолія, Валынь, Кэрсонская, Чарнігауская і Таурычаская бяз Крыму, губэрні.

Радактары:
З. Жылуновіч, І. Петровіч.
Выдавец:
Беларускі Нацыянальны Камісарыят.

Бежанцы-Беларусы.

дзе б вы ня жылі

Паведамляйца неадложна поштаю

Сколькі вас дзе жыве (мушчын, кабет, дзяцей), якіх хто гадоу ад роду і скуль вы родам, як жывецца вам, калі хацелі б вернуцца дамоу і куды б імянна (точны адрес).

Паведаміце ваш белар. нацыян. камісарыят

Москва, Поварская, 52.

АРГАНІЗУЮЦЦА.

Беларускі хор.

Беларускі аркестар.

Беларускі драматычны гуртoк.

Просім беларусау пеуцоу, музык і артыстау запісацца цераз пошту па адрысу:

Армянскій перевул., 9, кв. 46; О. Дыло.

Типографія Сов. Раб. и Сол. Деп. Москва, Тверская, Мамоновскій пер., д. 12.